

NINIEJSZY (486) *ai*

niniejszy (447), niniejszy *a.* **nyniejszy** (35), **ninejszy a. nynejszy** (4), [**nieniejszy**], [**nienieszy**]; niniejszy *a.* nyniejszy *ListRzeź, MetrKor, PatKaz III, TarDuch, BielŻyw, BielŻywGlab* (2), *KłosAlg, LibLeg* (7), *ZapWar* (9), *ComCrac* (4), *LibMal* (2), *Diar* (2); niniejszy *a.* nyniejszy : ninejszy *a.* nynejszy *ZapKościar* (3:4).

-e- (304), -é- (4); -é- *MurzOrt*; -e- : -é- *SarnStat* (285:3), nienie(j)szy z *tekstów nie oznaczających* é.

sg m N niniejszy (19). ◊ *G* niniejszego (91); -égo (47), -(e)go (44). ◊ *D* niniejszemu (10). ◊ *A* niniejszy (88), niniejsz(e)go (3). ◊ *I* niniejszym (52), [**niniejsz(e)m**]. ◊ *L* niniejszym (31), niniejsz(e)m (5) *ComCrac* (3), *ZapWar, BudNT*. ◊ *f N* niniejszã (5). ◊ *G* niniejszej (18), [**niniejszy**]; -éj (14), -(e)j (4). ◊ *D* niniejszej (3) *OrzQuin, SarnStat, PaxLiz, niniejszy* (1) *ArtKanc*; -éj (2), -(e)j (1). ◊ *A* niniejszą (9). ◊ *I* niniejszą (14). ◊ *L* niniejszej (6); -éj (2), -(e)j (4). ◊ *n N* niniejszé (1). ◊ *G* niniejszego (9); -égo (7), -(e)go (2). ◊ *D* niniejszemu (1). ◊ *A* niniejszé (6); -é (5), -(e) (1). ◊ *I* niniejszym (15), niniejsz(e)m (2); -(e)m *ComCrac*; -ym : -(e)m *ZapWar* (1:1). ◊ *L* niniejszym (1). ◊ *pl N m pers* niniejszy (4). *subst* niniejszé (7); -é (3), -(e) (4). ◊ *G* niniejszych (22). ◊ *D* niniejszym (16). ◊ *A m pers* niniejszé (4); -é (3), -(e) (1). *subst* niniejsze (30), [**niniejszy**]; -é (4), -(e) (26). ◊ *I m* niniejszemi (2) *KochPieś, SarnStat, niniejszymi* (1) *ForCnR. f* niniejszymi (3) *KrowObr, WujNT, WysKaz, niniejsz(e)mi* (2) *ZapWar, BielKron*. ◊ *L* niniejszych (5) [*bez przyimka: [ZapKraK]*].

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVII w.

1. *Taki, który teraz jest, trwa, pozostaje w użyciu, obowiązuje; bieżący, obecny, terażniejszy, współczesny; praesens Mącz, Vulg, JanStat; instans Cn* (475) :

a. *O terminach czasowych, zdarzeniach, sytuacjach i postępkach [w tym: w połączeniu z zaimkiem „ten” (16)] (176) : [historycy] iakoby fny pifali, czo fie nigdy nie nayduie ninieyżym dofwiatcenim y tego teraz żaden nie wida MiechGlab *3v; KromRozm I Av; MurzHist K2v; iż vzytetzniey ieft być bes żony dla potrzeb ninieyżych [propter instantem necessitatem Vulg 1.Cor 7/26; dla terażnieyżey potrzeby WujNT]/ iáko Święty Páweł powieda. KrowObr 225, 175v; Chćieyćie też fądzić ty ninieyżze burzki Polfkie OrzRozm O4, A3v, A4; BielKron 333; KwiatKsięż H4v, Q2; Copulare cum praesentibus futura, Ninieyżze rzeczy s przifżłemi złączyć Mącz 64d; Od S. Marćiná do tego czáfú/ to ieft/ do Zapuřtu tego ninieyżégo/ Seym Wálny Wárfzáfwi/ [...] w Polfzce ftoi OrzQuin Z3, C2v, H2, Z3, Aa; BiałKat 76; SkarŻyw 203; ArtKanc T10v; LatHar 200; ludziom: kćórzy ninieyżych rzeczy [praesentium JanStat 753] wiadomořć będa mieć. SarnStat 995; iż będa chowác ninieyży pokóy [pacem praesentem JanStat 883] niezgwálćenié á nienáruřzenié SarnStat 1103, 186, 194, 219, 664, 899 (33); PaxLiz A2v, B2v, E2v; nieř mię przez tę wodę: Ták fpolnie odpráwiwá ninieyżzą przygodę. KlonWor 51; [znaku ninieifchi trudnořci fwoiei takieřch y czáfzu na odiachanie słuřchne [...] ieft profil ZapWpol 1550 205/142; braczy mogy, kthorech thyřch thak wyely ku nynyeyřzchy fźprawye [...] dała zawolacz ZapWpol 1551 9/372].*

W połączeniach szeregowych (20): *Wibaw ze nas [...] od fífkod przefłlich nynyeyřflich ij ktorebi myali bic yen ziwyeřf ij krolyuyeřf nawyeki wyekow. BierRaj 21v; TarDuch E2; aby wfzelki vmiál ninieyżze rzeczy fprawowác, dawne á przefżłe pamieřać, á na czáfli przifżłe zawřze mieć bacźnořć*

BielŻywGlab nlb 15; KłosAlg A2v; Thákowa iest wáńszá mądrołć/ [...] iż też przez táiemności przełżłych rzeczy/ ninieyłzych/ y przyłżłych [praeteritorum praesentium et futurorum mysteria contemplantes] nie odpornie włzytki łwoie rzeczy łprawuiecie. HistAl F5, H2v; KromRozm II b2; OrzRozm Q2v; BielKron 333; RejPosWiecz² 94v; BiałKat 156; CzechEp 68; LatHar 6, 101, 118, 200, 662; WujNT ktv [2 r.]; SkarKaz 580a.

W przeciwstawieniach: »niniejszy ... przysłży (6), przesłży (3), stary (2), wieczny« [w tym: przesłży albo przysłży (1)] (11): wybaw nas od łmutku ninieyłżego/ y day nam vżywáć wefela wietznego. KrowObr 160v; BielKron 80v, 112; KwiatKsiąż H; KuczbKat 140; ninieyłżá nędżę/ przyłżłá nádzieá ćielżył. SkarŻyw 75, 121; Rozmowá [...] dwu Báránow o iedney głowie/ łtárych obywatelów Krákówłkich/ o przemienności ninieyłżego wieku náprzećiw łtáremu/ w porządkách/ w obyczáiiách/ y w łprawách ludzkich. BielRozm 1 [idem] 3; WysKaz 47; PaxLiz B2.

W porównaniu (1): V Bogá włzytkié rzeczy iáko ninieyłżé BiałKat 76 marg.

W formułach stylu kancelaryjnego [w tym: niniejszym zapowiedzeniem (a. zapowiedzią) (3), pochwaleniem (2), postanowieniem (2), za świadectwem niniejszym (2), niniejszą obroną (1), przez niniejsze postanowienie (1), za przyzwoleniem niniejszym (1), za mocą niniejszej zgody (1)] (13): ZapWar 1545 nr 2646; włzyłcy iednołtáynie oznáymuiemy włzyłtkim przez ninieyłże połtánowienié [tenore praesentium JanStat 262]/ którym to należy/ ták teraz iáko potym, będącym SarnStat 219; iáków w mocy záchowuiemy ninieyłżym połtánowieniém [praesentibus JanStat 1042]/ włzyłtki iné y káždé z ófobná łármáarki SarnStat 1228, 118, 221, 369, 382, 894 (12).

W charakterystycznych połączeniach: niniejszy(-a, -e) pokoj (12), potrzeby (2), przymierze (sprzymierzenie) (2), przyzwolenie (2), rzeczy (21), smutek (3), sprawy (8), (po)stanowienie (5), szkoda (2), ugoda (zgoda) (7), zapowiedzenie (zapowiedź) (4), zjednoczenie (5).

Wyrażenia: »niniejszy czas (a. niniejsze czasy)« = nunc, in hoc tempore PolAnt; ad praesens tempus Vulg; tempus praesens Modrz [w tym: (do, od) niniejszego czasu a. (do) niniejszych czasów (25), niniejszym czasem (1), w niniejszym czasie (1)] [szyk 27:9] (36): LibLeg 6/190v; PatKaz III 138v; BielŻyw 171; Oby to byłó wiadomo człówieku nędznemu co łie łnim má dziać ná potym/ toby w ninieyłżym czálie [in praesenti; nynyeyszego czasv HistAl 1519 218] rozmyłłá HistAl F5; KrowObr 27; Abowiem ielżće łye nie wypełniły niepráwości Amorreow álż do ninieyłłżego czáfu [áż do tego czáfu WujBib]. Leop Gen 15/16; BielKron 80v, 290v, 334v, 437v, Mmmm2; RejPosWiecz² 94v; vłtáwieni łą Chorążowie z dawná y ninieyłżego czáfu s Chorągwiiámi BielSpr 6; Iuż tych czáłow ninieyłżych wiele obyczáiiów náleżiono chytrłżych niż pierwey/ ná dobywánie miáłt BielSpr 62, 11, 16, 50, 60v [2 r.], 65 (14); ktory nie iedno przed tem wielkich dobrodziełtw od W. Mći vżywálem/ ále y poninieyłży czás hoynie vżywám. BudNT przedm a2v, Rom 11/5; ModrzBaz 1v; CzechEp 68; NiemObr 80; Phil S5; náłżá władzá to połtánowiliłmy ninieyłżym czálem [sanxit nostra autoritas de praesenti JanStat 518]. SarnStat 569; PaxLiz D2; wełóley nowiny/ Nápoil czás ninieyłży łzyrokie kráiny. SapEpit A3v; SzarzRyt C2v.

»do niniejszego dnia« (1): imię miáłthu dano Berłábee/ ktore trwa áż do ninieyłłżego dnia [usque ad praesentem diem; áż do dnia dżiśieyłżego WujBib]. Leop Gen 26/33.

»rok niniejszy, lato niniejsze« [w tym: (do) roku a. lata niniejszego (4), w roku niniejszym (4)] [szyk 9:1] (9:1): *LibMal* 1546/121; więtsza moc będzie wielkiego złączenia Plánetów/ niżeli zácmmienia łłonecnego/ á naywięcey Czerwcá y Lipcá Mieśiácow látá ninieyfszego *LeovPrzep* C3v, B3v, K2; *ZapKóscier* 1580/13v; deputuiemy ołoby niżej opifáné [...] którzy ná czás S. Marćiná w Roku ninieyfszym/ do Lubliná ziąchác fie máią *SarnStat* 58, 852, 964, 965, 1011.

»niniejszy świat« (3): *KrowObr* 62; od [...] Iezu Chryftá/ ktory fie wydał łam zá grzechy náłffe/ áby nas wyrwał z ninieyfszego fwiátá złego [*de praesenti saeculo*; z teráznieyfszego wieku złego *WujNT*] *Leop Gal* 1/4; *BielSat* Hv.

»niniejszy wiek« [w tym: w niniejszym wieku (4), niniejszego wieku (2)] (11): throché prółffku/ z kthorego bywa złoto: thákci łá y vczyunki ninieyfszego wieku [*actus praesentis saeculi*]. *Leop* 4.*Esdr* 8/2; *RejPosWiecz*³ 98v; *BielSpr kt*; *RejPosWstaw* [110²]; Bogátym wninieyfszem wieku [*in nunc seculo (marg) huius seculi* (-)] rofkázuy nie wyłoko rozumieć. *BudNT* 1.*Tim* 6/17, li3v; *BielSen* 5; *BielRozm* 1, 3; Bogaczom tego fwiátá [*huius saeculi Vulg; in nunc saeculo PolAnt*; tego fwiátá *Leop*] (*marg*) w tym ninieyfszym wieku. G. (-) rofkázuy áby o łobie wyłoce nie rozumiełi *WujNT* 1.*Tim* 6/17; *PaxLiz* B2.

»niniejszy żywot« [szyk 4:3] (7): *BierRaj* 20; práwicá łwá niechay mię obłápi (*marg*) To iełt/ chwałá łwá po tym ninieyfszym żywóćie. (-) *BibRadz Cant* 2/6; *KuczbKat* 140; *RejPosWstaw* [41³]; zbożność ku włzemu iełt pożyteczná/ obietnice máiąca żywotá ninieyfszego y przeszłego [.] [*quae (marg) est (-) nunc et futurae*]. *BudNT* 1.*Tim* 4/8; iáko gorzki á teskliwy iełt żywot ninieyfszy. (*marg*) Nędze tego fwiátá. (-) *LatHar* 601; *WujNT* 1.*Tim* 1/8.

Szeregi: »niniejszy (a) i (potem) będący« (2): *BierRaj* 20; sprawy náłffe nynyeyłze y pothem bandancze yemv zaleczysz *LibLeg* 7/36v. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»dawny i niniejszy« (2): *LibLeg* 10/95; Ale náłz Pan [...] w Dzieiách dawnych y ninieyfszych/ iáko ten co czytał/ y przez dziwne łzczęćia łtopnie bieg łwych piérwłzy przepędził *Oczko* A3. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»pierwszy i niniejszy« (1): SPRáwá Rycerłka według połtępku y zachowánia łtárego obyczáiu Rzymskiego/ Greckiego/ Mácedońskiego/ y innych Narodow piérwłzego y ninieyfszego Wieku *BielSpr kt*.

»jako niniejszy tak i potomny« (1): coby cie łławnym á prawdziwie łławnym/ iáko w ninieyłze czáły ták y ná pothomne vczyńiło *Phil* S5.

»niniejszy i przedsięwzięty« (1): w rządzie ninieyfszych y przedsięwziętych łpraw wielki á nie wywikłány błáđ muśiáłby przyść. *StrykKron* A.

»przesłły i (albo) niniejszy« [szyk 2:1]: (3): *BierRaj* 23; ták będą rádzi czythác álbo wiedzieć o łprawách ninieyfszych náłzych álbo przeszłych/ nie ináčzey iáko my dziś o Alexándrze wielkim *BielKron* 333; *NiemObr* 80. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 18 r.*]

»niniejszy i przyszły« [szyk 5:1] (6): *RejPos* 66; *BielSpr c*; *RejPosWstaw* [41³]; *BudNT* 1.*Tim* 4/8; pobożność do włzytkiego iełt pożyteczná; máiąc obietnicę żywotá ninieyfszego y przyłzłego [*vitae quae nunc est et futurae*]. *WujNT* 1.*Tim* 4/8; *SarnStat* 339. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 17 r.*]

»stary i niniejszy« (1): obaczilem oyczowłkye łprawi y dzyela łtare y nynyeyłche, y przilłiegy dawne y nynyeyłche *LibLeg* 10/95.

α. W funkcji rzeczownika: »niniejsze« = sprawy dotyczące terażniejszości (1) : Praesentia melius ordina. Niniejsze dobrze miarkuy [...] Bo kiedy swoje sprawy porządnie postawił/ Wielki sobie pożytek białą i sławę sprawił. CzahTr C4.

[W przeciwstawieniu: »niniejsze ... przyszłe«: Co jest niniejsze [przytomnego Leop]/ to niniejszym [przytomnym Leop]/ a co przyszłego/ będącym [Quae sunt praesentia praesentibus, et quae futura futuris] Leop 1577 4.Esdr 8/46 (Linde).]

β. W funkcji zaimka wskazującego: ten oto (3) :

W przeciwstawieniu: »niniejszy ... przeszły« (1): Nie mówże/ Przeczże czasy przeszłe były lepsze niżli niniejsze [quod dies priores fuerunt prae boni (marg) meliores (-) istis]? BibRadz Eccle 7/11.

Wyrażenia: »czas niniejszy« (2): BibRadz Eccle 7/11; Abowiem mam za to iż vtrapienia tego czasu niniejszego [huius temporis]/ nie są godne onej przyszłej chwały [futuram gloriam]/ która się w nas objawić ma. WujNT Rom 8/18.

»do dnia niniejszego« (1): bośmy Panu Bogu naliśmy z grzeszyli [...] od młodości naszą aż do dnia niniejszego [usque ad diem hanc; aż do dnia tego WujBib] Leop Ier 3/25.

b. O ludziach i ich zgromadzeniach: obecny, terażniejszy; modernus JanStat [w tym: w połączeniu z zaimkiem „ten” (9)] (94) : abowiem [...] gospodarz z niniejszymi ludźmi nicz nieumie/ [...] a zwłaszcza żadne krotchfile w domu przez młode ludzi nie chowają ForCnR A2; LibLeg 6/191, 11/67; Machomet VIII. Cefarz Thurecki dziad niniejszego Carza Selambeka, wzytek Przekopki wysep pojadł MiechGlab 40; ComCrac 11, 19v; ZapWar 1545 nr 2646; Znaki kościoła bożego wedle kacyrzow niniejszych. KromRozm III B7v marg; Diar 28; UstPraw F4, Kv; OrzRozm S; Ten też niniejszy Papież Paweł trzeci aż obiecuie ale niechce/ iedno swoim wzorem a obyczajem postępować BielKron 213, [332²]v, 333v, 420; OrzQuin I3v; BudNT przedm c2; SkarJedn 105; MWilkHist G3; ZapKościar 1586/66 [2 r.], 1586/66v; BielRozm 3; o tymże czasie/ iako teraz Séym niniejszy jest złożony. SarnStat *4v; SToiąc oblicznie przed sądem niniejszym [coram iudicio JanStat 447] szlachetny A. dziedzic B. SarnStat 1253, 42, 68, 86, 103, 147 (48); [Szlachetny panie nam łaskawy W M że klanyamy opowiedayacz słuźbu powolnu, Szełny brukars nyenyjszy nam myśczanyn ZapWpol 1531 122/51].

W połączeniu szeregowym (1): bo [Bóg] rozmnaża miłofierdzia tym którzy niniejszy są/ y którzy przeminęli/ y którzy mają ielźcze być [qui praesentes sunt et qui praeterierunt et qui futuri sunt]. Leop 4.Esdr 7/66.

W przeciwstawieniach: »pierwszy, przeminęły ... niniejszy« (2): Onaśiem męża pierwszego/ Wspominają zmarłego: Cnoty jego powiedają/ Niniejszego poniżają. BierEz P; Czelne listy, o których na kilkv Seymiech przeminęłych namowy bivaly [...] podniefione a potrzebne byli zořtavione, takeśmy na niniejszym Seymie postanovieli ComCrac 12v.

W charakterystycznych połączeniach: niniejszy kacerze (2), ludzie (lud) (8), sąd (3), sejm (sejm) (52), urząd, urzędnicy, zbor.

Szeregi: »niniejszy i którzy za czasem będą« (2): Które dwanaście grzywien pieniędzy przerzeczony N. będzie powinien/ [...] Mensionarzom niniejszym/ y którzy za czasem będą [modernis et pro tempore exisientibus JanStat 445]/ przez własnego posła odesłać SarnStat 1251, 1252.

»niniejszy i potomni; niniejszy i na potym będący (*a. ktorzy potym będą*); niniejszy i potym będącego wieku ludzie« (2;2;3): łatwie I. K. M. y to Kácérstwo potłucze/ y łam siebie [...] z przeklętwá ninieyfzych y potomnych ludzi/ wybáwi. *OrzQuin O*; *BudNT przedm c5*; przy bytności Woiewody Márienburłkięgo/ y Stárołty/ y Miłtrów/ Miełczan z Toruniá/ z Elbiágu/ y z Gdańfká ninieyfzych y ná potym będących [*praesentium et in futurum existentium JanStat 909*] przyśięęę wczynić będą powinni táką *SarnStat 1124*; iżby przerzeczeni łudzy kościelni ninieyfzy/ y ktorzy potym będą [*moderni et pro tempore existentes JanStat 445*] mogli łpokoynie [...] przerzeczony czynłz [...] brác *SarnStat 1252, 1036, 1056, 1186*.

»(tak) niniejszy i (jako) przyszły« (2): *KrowObr 137v*; áby przyśzło ku włzech ták ninieyfzych/ iáko przyśzłych [*tam praesentium quam futurorum JanPrzyw 3*] ludzi wiadomości *SarnStat 881*.

»niniejszy i zmarli« (1): dźierzawce tych dóbr pomienionych ninieyfzē y zmarłē z potomłtwem ich/ [...] wolnémi perpetuo czynimy *SarnStat 105*.

W przen (2) : Monwid [!] ninieyfzy kilká łet náłóżył/ Aby Fricz ożył. (*marg*) Moniwid ninieyfzy ięgo mśc. Pan Woiewodá Połocłki. (–) *ModrzBazStryj ¶2v*.

α. *W funkcji rzeczownika*: »niniejszy« = *ludzie współcześnie żyjący (5)* : A wam [*rzadzającym*] więc nád ninieyfzēmi zwiérchność ięłt dáná/ Ale y łámi maćie nád łobá páná *KochPieś 46*.

[*W przeciwstawieniu*: »niniejszy ... będący«: *Leop 1577 4.Esdr 8/46 (Linde) cf 1. α.*]

Szeregi: »młodzi i niniejszy« (1): iáko zámilczēc możem wielkich w rycerłtwie duchownym ludzi/ [...] izali łzkody wielkiey młodym y ninieyfzym nie wczyniem / táiąc przed nimi męłtwá ich *SkarŻyw A3v*.

»niniejszy (i) potym (*a. potem*) będący« (2): *MetrKor 34/133*; Dla tego my Boleśław [...] oznáymuiem ták ninieyfzym iáko potym będącym [*tam praesentibus, quam futuris JanStat 1116*]/ do ktorych wiadomości przydźie *SarnStat 249*.

»niniejszy i przyszli« (1): Oznáymuiemy ninieyfzym łiftem którym to wiedźieć należy ninieyfzym y przyśzłym [*universis, praesentibus et futuris JanStat 1017*]/ ktorzy ninieyfzē⁸⁰ przywileiu wiadomośc będą mieć *SarnStat 952*.

c. *O przedmiotach i wytworach ludzkich: terazniejszy [w tym: w połączeniu z zaimkiem „ten” (29), „ten to” (1)] (205)* : *ZapWar 1545 nr 2646 [2 r.]*; *Diar 53*; Tu wninieyfzych kłięgach Hiwreyłkich omjłká ięłt. *BudBib I 341d marg*; *BudNT przedm c7v*; pieczęć náłzá ninieyfzēmu łifłowi [*praesentibus JanPrzyw 11*] ięłt záwiefzoná. *SarnStat 888*; ktorzy ninieyfzē⁸⁰ przywileiu [*praesentium JanStat 1017*] wiadomośc będą mieć *SarnStat 952, 54, 74, 107, 133, 134 (48)*; [[*przypisuje 180 zł*] ku sumye [...] szerzey accyech nynyęyszich oppissaney. *ZapKrak 1543 9/244*].

W przeciwstawieniach: niniejszy ... [*pirwszy*], przedtem wydany, tamten« (2): Gdzie téłz ta ninięifzá Orthographjá/ od tyi ktorá ięłt przedtem wydána/ nieięłt niczem rózná/ iedno tym iłz ięłt dołtatecznięifzá *MurzOrt B*; łkazáłifmy: áby tám ten Státut przez ninieyfzy náłz [*decrevimus eius statutum praesenti nostro JanStat 1098*] był ponowion *SarnStat 917*; [thako ony pirwsze decretha pręss the nynyęysze yako thi pręss ony pirwsze wmoczą zostavamy *ZapKrak 1544 9/321, 1544 9/321*].

W formułach stylu kancelaryjnego [w tym: przez niniejszy list (38), niniejszym listem (29), przez niniejszy przywilej (7), niniejszym statutom (6), niniejszą konstytucyją (5), niniejszym (na)pisaniem (5), przez dekret niniejszy (3), niniejszym przywilejem (3), mocą niniejszego przywileju (3), niniejszym pismem (2), mocą niniejszej uchwały (2), za niniejszą ustawą (2), niniejszym zapisem (2), przez niniejszy cyrograf (1), itp.] (123): List Rzeź w. 2; włytki rzeczy które lie dziály o Iezufie na rátuflu moijm znaiomé czynię przez ninieyflé pifanijé *OpecŻywList C2; ComCrac 11*; wyznawamy przez ninieyssy *Cirograph* ze my reczem [!] spolną renką za vrodzonego pana Raphala Czosnowskiego *ZapWar 1549 nr 2657, 1548 nr 2667*; Ia Malgorzata wásorfka swązor prześwyfzkem wokowa wyfznawam tym nyneyfzym liftem moym *ZapKościer 1584/66v*; Władysław z łálki Bożey Król Polfki/ [...] dáiemy znać ninieyfzym liftem [*Significamus tenore praesentium JanStat 5*] tym wzyfłtkim/ którym to wiedzieć iest potrzebá *SarnStat 8*; y tu oné [zwyczaie] przypifuiemy/ pochwalamy/ y fkázuiemy przez ninieyfzy ftátut [*praesentium per tenorem JanStat 139*]. *SarnStat 59*; zdáło lie nam przez Dekret ninieyfzy vftáwić [*statuimus praesentibus JanStat 369*] *SarnStat 343*; My Kázimiérz z łálki Bożey Król Polfki/ [...] Oznáymuiemy przez ninieyfzy Przywiléy [*Significamus tenore praesentium JanStat 47*] *SarnStat 381*; My Kázimiérz/ z łálki Bożey Król Polfki/ [...] ná wieczną pámięć dáiemy znać przez ninieyfzy Lift [*per praesentes JanStat 242*] *SarnStat 896, 10, 11, 29, 53, 55 (117)*; [nasze vczynky y navka thobye szlymy przez nyneyeisy lysth [*per praesentem mittimus*] *HistAl 1510 375*; pothwyerdzamy nyneyeszem decrethem naszym *ZapKrac 1544 9/321*].

W charakterystycznych połączeniach: niniejszy(-a, -e) dekret (9), konstytucja (10), księgi (2), list (86), (na) pisanie (8), pismo (3), przywilej (19), statut (18), uchwała (6), ustawa (8), zapis (6).

Szeregi: »(tak) niniejszy, (jako) dawny (a. dawniejszy)« (3): *LibLeg 10/95*; Ná które [ustawy] ták ninieyfzé nowe náfzé [*tam novis praesentibus nostris quam antiquioribus confirmatis JanStat 149*]/ iáko dawnieyfzé potwiérdzoné/ vprzywileiowany náfz ninieyfzy lift [*daliśmy*] *SarnStat 939, 938*.

»niniejszy i niczemny« (1): wielka to mądrość dla dobrego wiefłzgo/ o ninieyfze y niczemne dobrá niedbáć. *SkarŻyw 126*.

»tak przeszły jako i niniejszy« (1): wzyfłtkim Sákrámentóm ták prześfłym iáko y ninieyfzym dáł [*Chrystus*] fkutek y moc tę *BiałKat 296*.

»stary i niniejszy« (2): iefliby Woiewodá álbo inni Woiewodowie náfzy tám tego ftáręgo y ninieyfzého Státutu [*illius antiqui atque praesentis statuti JanStat 278*] náfzého exekuciiey czynić zániecháli *SarnStat 285 [idem] 930*.

α. W funkcji rzeczownika [domyślny „dekret”, „list”, „przywilej” itp.] (6) : którą skrzinką czy Chleviensczy y s prawy prziiáli y ze wssyczkiem depositem przeth thymy iednaczmy s ktorych oną kwitowali y przez nyneyesse quitvyą *ZapWar 1550 nr 2655*; Który dekret náfz wzyfłtkim innym žiemiam przez ninieyfzy oznáymuiemy [*praesentium tenore innotescimus JanStat 139*] rádą náfzą vpomináiąc *SarnStat 60*; Z któręy przyczyny y pieczęci náfzé ninieyfzym kazálfmy záfwieść [*sigilla nostra praesentibus iussimus appendi JanStat 47*]/ dla mocnieyfzhey ich wagi/ y ná świádectwo [...] rzeczy przerzeczonych. *SarnStat 381 [idem 383], 59, 383, 1104*.

β. W funkcji zaimka wskazującego: ten oto, przedstawiony, przedłożony; *praesens JanStat* [w tym: w połączeniu z zaimkiem „ten” (8)] (17) : náiafnieyfłá panij/ panij Elżbiéta krolewna Polfka á

poty^m kłiężna Legnitzká [...] nákladu nieżaluiątz/ ten ninieyfły żywot pana Iezułow wypifatz dala. *OpecŻywSandP ktv; ForCnRWiet Av; FalZioł +2v*; Otoż w tych księgach ninieyfzych wypifany łą żywoty Philozophow á mędrkow ftarofwiecfkich *BielŻywGlab nlb 13; MiechGlab 1-2; ZapWar 1548 nr 2667*; Niechay nas otzyści prošimy Pánie Dáru ninieyfzega offiára. *KrowObr 169, 168v, 177v; SienLek 194; CzechRozm A3; ZapKościer 1580/13 [2 r.]*; ten ninieyfzy Reyeftr iefł nápiřan w Piątek po Przewodnéy Niedzieli ná Zamku Krákwfkim *SarnStat 370, 370; KlonWor ded **2*; [Vrodzony Jan Slabossz z puthnyowycz stanawszi oblycznye przed Nynyeyszemy xyegy dobrovolnye zesnal yz zapyssvye obroncze senye swey myley *ZapKрак 1543 31/677*; kthore zefznany then tho wofzny kazal wkxyągy nynyeyfzy wpyřacz. *ZapWpol 1543 8/573*].

Szereg: »niniejszy i niżej napisany« (1): Dla tego ninieyfzy y niżej nápiřany Státut [*praesens et infrascriptum statutum JanStat 195*] ná to iáwnie vczyniony [...] przypifuiemy pod tákowémi fłowy. *SarnStat 179*.

2. *Taki, który dopiero co minął, został ukończony* (3) : [*Przywilej pokoju pruskiego*] wřyřtki więźnie ná ninieyfzéy woynie [*in praesenti guerra JanStat 877*] [...] od wřelkiego więźienia [...] wolno czynimy *SarnStat 1098*.

W przeciwstawieniu: »niniejszy ... świeży« (1): Gdy ná kogo choroby/ lub napáści iákie Pádną/ wnetże ninieyfzé zámiaća świeżemi/ Y ták miřternie ftarřzé záciéra nowémi *GosłCast 42*.

Wyrażenie: »niniejszych czasow« (1): ninieyfzych czáfow/ Pruřy przyřły ku kroleřtwu Polřkiemu *BielKron 231*.

3. *Taki, który wkrótce nadejdzie* (3) : Wiszniewski de Pniewy feria tertia ante dominicam Misericordia [*10, IV.*] anno 1547 libere recognovit [...] powyada yřch na yarmark therařz nynyeyřchi do Gnyezna [*na św. Wojciecha, 23. IV.*] myall yřcz wolya na kradzyeřz *LibMal 1547/131*; Mlářtá Krákwá ná popráwę murów y municiy mieyřkich Czopowé [...] dárujemy do dwu Exákciy Poborowych [= *poboru podatków*] bliřko przyřłych/ od ninieyfzéy poczynáiąc *SarnStat 963*.

W formule stylu kancelaryjnego (1): na prozbi posłow Mazoweczkich ninieisą constitucią vsthawimi ábi roki wielgie bili sandzoni podluk zwiczaiu praua Mazoweczkiego *ZapWar 1545 nr 2646*.

4. *jęz. Czas terażniejszy* (5) : wedle Láćiny fieret może być ták *praefens*, ninieyfzy: iáko y *imperfectum* nie dokończony/ iáko Gramátycy vcżą. *CzechEp 67*.

Zestawienie: »czas niniejszy« [*szyk 3:1*] (4): iż Chriřtuřowi fłuży *praefens tempus*, czás ninieyfzy: á Abráhámowi *imperfectum*, nie dořkonály *CzechEp 67*; Gdyż nie ták w Hebreyřkim řtoi: Bo teź oni czáfu ninieyfzego/ *praefens*, nie máią *CzechEp 67, 67*.

~ *W połączeniu szeregowym* (1): reguľkę tę wynáleřli/ iż czás przyřłzy zámýka w fobie/ y ninieyfzy y przeřłzy y przyřłzy czás. *CzechEp 68*. ~

Synonimy: 1. *dzisiejszy, obecny, terażni, terażniejszy; a. a. przytomny*.